

EL TINENT-CORONEL MÉS PODERÓS DEL MÓN

La setmana d'Ollie

Algunes coses han quedat clares durant la compareixença del tinent-coronel Oliver North davant la comissió del Congrés nord-americà que investiga l'afer Irangate. Primera: North no és un idiota. Segona: no és ell qui té, ara per ara, la clau de l'Irangate. Tercera: efectivament, som davant un home absolutament fidel al seu president.

Anecdòticament, anecdòticament per ara, North ha inclòs en el sumari un nou personatge: el fiscal general Edwin Meese. En general, l'administració republicana s'ha anat veient més complicada del que ho estava, a través de les paraules de North. Paraules pronunciades només després que se li atorgués la immunitat parcial que preveu la cinquena esmena de la constitució dels Estats Units.

Però, per damunt de totes aquestes consideracions, la setmana passada ha estat, sense dubte, la setmana d'Ollie. Poca gent esperava que els americans s'enganxassen als seus receptors de TV per veure en directe la confessió del que ha estat anomenat «el tinent-coronel més poderós del món». North ho ha aconseguit, però.

Ho ha aconseguit i ha aconseguit una onada de simpatia sense precedents, que s'ha manifestat de moltes maneres. La Casa Blanca ha rebut milers de trucades telefòniques solidàries amb l'ex-membre del Consell per la Seguretat Nacional. Hi ha en marxa una forta campanya de recollida de diners per pagar els honoraris dels advocats d'Ollie, que s'ha concretat en la creació d'uns comitès de suport que, ràpidament, han inundat el mercat de «I love North», impresos sobre samarretes, adhesius o agulles. North s'ha convertit en el personatge de la setmana. Fins i tot ha rebut ofertes de Hollywood per portar la seua vida al cinema. La presència de les

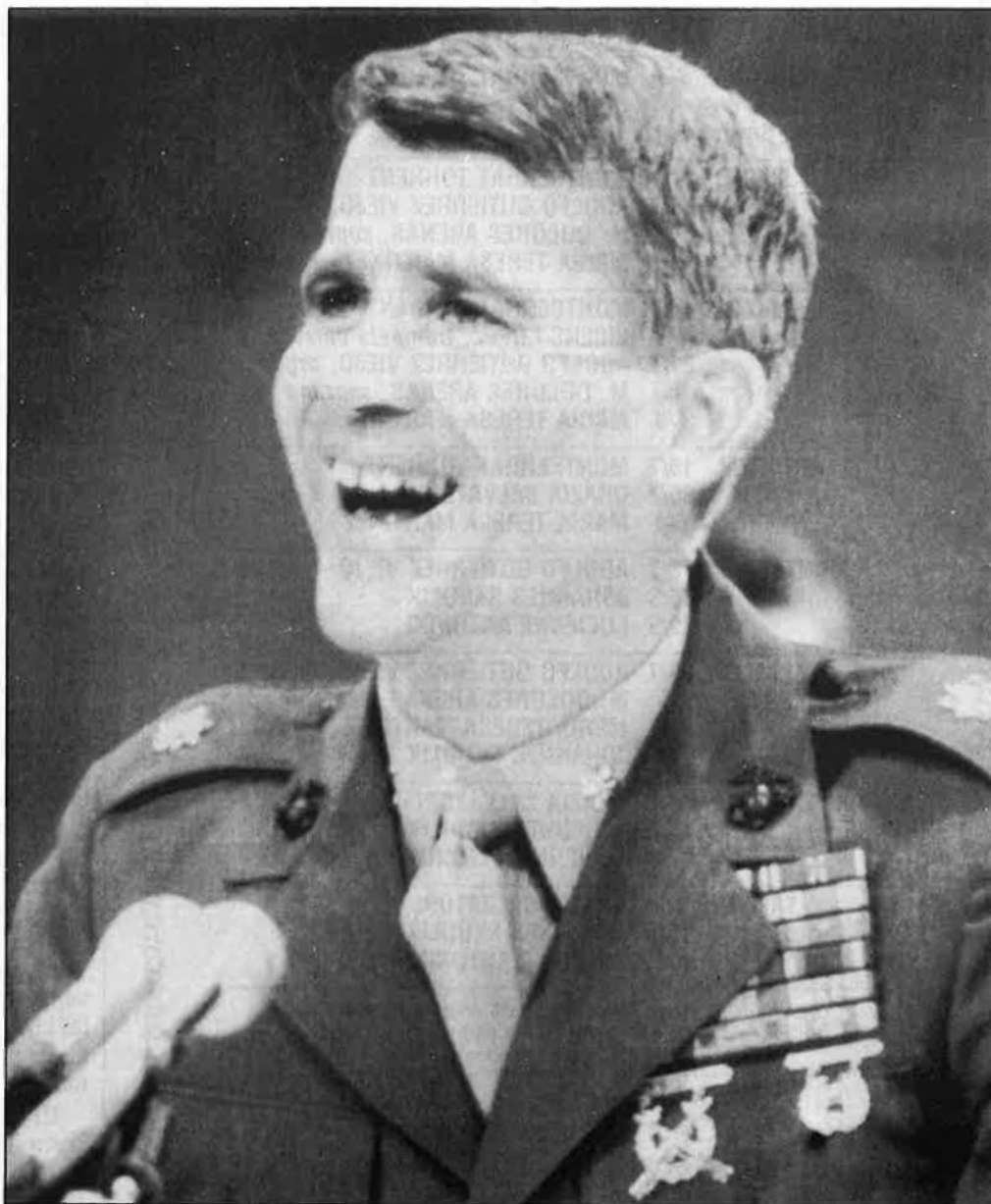
La setmana passada, als EUA un personatge va veure créixer la seua popularitat entre la població, Oliver North, que ha aconseguit canviar, en part, l'opinió de molts nord-americans en favor de la «contra».

Vicent Partal

càmeres de televisió, en les sessions del judici, n'ha estat la clau.

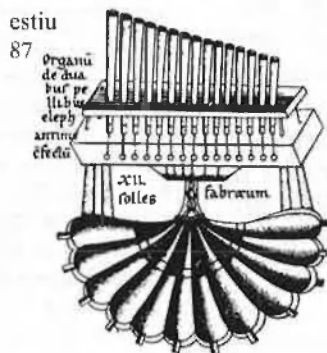
I la veritat és que ha estat tot un espectacle veure actuar el tinent-coronel dels *marines* davant la comissió que presideix el senador demòcrata per Hawaii, Daniel Inouye.

Alguns dels seus gestos han explicat més coses sobre la seva personalitat que mil pàgines d'una biografia. Quan, dijous, tres persones van desplegar una pancarta contra la intervenció USA a Nicaragua dins la sala, North va reaccionar al primer dels crits de protesta doblegant-se sobre la seua panxa, com si algú hagués disparat contra ell. Una reacció tan instintiva davant «l'enemic» només és pròpia d'aquell que té

North: «Una operació pel bé d'Amèrica».

ELS ORGUES DE CATALUNYA

JULIOL-AGOST

BARCELONA Església de Sant Sever	9/7	MONTERRAT TORRENT
SITGES	11/7	MONTERRAT TORRENT
	25/7	ADOLFO GUTIÉRREZ VIEJO, orgue M. DOLORES ARENAS, soprano
	8/8	MARIA TERESA MARTÍNEZ
L'ALEIXAR	14/7	MONTERRAT TORRENT, orgue VICENÇ LÓPEZ, trompeta barroca
	21/7	ADOLFO GUTIÉRREZ VIEJO, orgue M. DOLORES ARENAS, soprano
	4/8	MARIA TERESA MARTÍNEZ
EL VENDRELL	16/7	MONTERRAT TORRENT
	30/7	GRAZIA SALVATORI
	6/8	MARIA TERESA MARTÍNEZ
MONTBLANC	18/7	ADOLFO GUTIÉRREZ VIEJO
	15/8	JOHANNES SKUDLIK
	29/8	LUCIENNE ANTONINI
CASTELLÓ D'EMPÚRIES	23/7	ADOLFO GUTIÉRREZ VIEJO, orgue M. DOLORES ARENAS, soprano
	11/8	MARIA TERESA MARTÍNEZ
	20/8	JOHANNES SKUDLIK
TORREDEMBARRA	28/7	GRAZIA SALVATORI
	13/8	JOHANNES SKUDLIK
	27/8	LUCIENNE ANTONINI
TALARN	1/8	GRAZIA SALVATORI
	18/8	JOHANNES SKUDLIK
	25/8	LUCIENNE ANTONINI

El concert de Barcelona començarà a les 8 del vespre.
Els de Sitges a les 10,30 de la nit. Els altres a les 10 de la nit.
Tots són d'entrada lliure.

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

por que no l'assassinen, o d'un soldat tan enviciat per la guerra que no sap viure d'una altra manera.

En un altre moment del judici va respondre, indignat, que una operació encoberta és encoberta precisament perquè no es vol que siga pública. Va quedar ben clar que els subtils límits constitucionals on es mouen els membres de la comissió del congrés no existeixen per a North. Per a ell, n'hi havia prou amb saber que aquella operació era «pel bé d'Amèrica» i que segurament «devia comptar amb el vist-i-plau del president». El fet que fos una operació amagada al segon dels poders constitucionals del país era simplement una anècdota per a North. Però aquesta anècdota el portarà —incomprendiblement per a ell, que s'ha limitat a obeir— a la presó. Clar, que també l'ha portat a la fama.

El salt a la fama de North

Hi va haver una època en què North es vantava davant dels seus companys de treball de despatxar directament amb el president en la Sala Oval de la Casa Blanca. Tot indica que és mentida. Però North intentava, així, donar-se importància. Potser no ho hauria fet si hagués sabut que, mesos després, revistes tan prestigioses com *Time*, *Newsweek* o *US News and World Report* havien de dedicar desenes de periodistes a perseguir fins l'última de les anècdotes de la seva vida, i havien de dedicar-li, a ell, les seues portades.

El gran desplegament de mitjans de la premsa nord-americana ha permès traçar un retrat bastant clar de la personalitat d'aquest *marine*, que ha tingut en un ai Ronald Reagan durant tota la setmana.

North va nàixer a San Antonio, Texas, però ben aviat es va traslladar a Philmont, un poble de l'estat de Nova York tradicionalment americà, on cada quatre de juliol els veïns ixen al camp a celebrar amb pic-nics i festes la independència del seu país. El pare d'Oliver, Oliver Clay North, portava la gerència d'alguns negocis familiars. La seua mare, Ann, es feia càrrec dels quatre fills de la família i imposava una disciplina quasi militar en la casa. Tant que, segons han contat els seus veïns, feia sonar un xiulet cada dia, a les cinc en punt de la vesprada, perquè els seus fills formassen per anar a dinar.

El pare d'Oliver, i un oncle seu, van ser militars un temps. El petit Oliver es va sentir sempre molt atret per la història i la política del seu país i, pel que contenen ara veïns i amics, sempre va te-

Olivert North

Josep Morell

La política nord-americana és com una pel·lícula de Hollywood, un president-actor, de dubtosa eficàcia en les dues professions, i un tinent coronel, Oliver North, que està a mig camí entre un «bon noi» com James Stewart i un cínic sense escrúpols com Clint Eastwood. Dijous passat, Olivert North, el personatge clau en l'afer Irangate que durant set mesos ha guardat silenci, va contestar durament a la comissió que investiga aquest escàndol polític. North no va tenir contemplacions i va dir que la «política vacil·lant» del congrés nord-americà amb el tema de Nicaragua va ser la causa que ha originat aquest afer. L'acusat es transformava en acusador.

La retransmissió per televisió de les vistes públiques dels debats on participa Oliver North està provocant maldecaps als executius de les grans cadenes de televisió nord-americanes, que han vist com eren desplaçats dels índexs d'audiència els grans fullatons televisius. Bona part dels americans estan apassionats amb les «aventures» de North, i molts veuen amb bons ulls la idea de North de treure diners a Khomeini per donar-los a la contra nicaragüenca.

Olivert North pot justificar-ho tot, fins i tot les operacions encobertes; qualsevol cosa és bona per evitar «l'expansió del comunisme». El missatge subliminal sembla clar, «quan fallen els polítics, North (l'home d'acció) té la solució». El tinent coronel North, com molts militars nord-americans, tenia una espina clavada: els polítics i els buròcrates van ser els responsables de la derrota nord-americana al Vietnam. Ara, malgrat que North sap que pot anar a presó, aquest personatge passa la factura a Washington. Mig país l'aplaudeix, públicament. □

nir molt clar que seria militar. Es va matricular un temps en la State University of New York, a Brockport, però aviat va entrar a la famosa acadèmia militar naval d'Annapolis.

Al desembre del 1968 el traslladen al Veitnam, on dirigeix la segona patrulla, de la companyia «Kilo», del Tercer Batalló, de la Tercera Divisió dels Marines. Usava el nom-codi de *Blue* i la seua patrulla era coneguda com (no necessita traducció) els *Blue's Bastards*. North, no hi ha el més mínim dubte, va ser un soldat extraordinari. Les seues condecoracions, que ell no perd ocasió de lluir sobre la jaqueta, parlen per elles soles: la Silver Star al valor, una estrella de bronze i dos cors púrpura. De Vietnam, però, North se'n

va portar més coses: el convenciment que una guerra pot perdre's, que el comunisme amenaça Amèrica i que és clau confiar en aquell que camina al teu costat. I també una depressió de guerra que el va obligar a seguir un tractament psiquiàtric durant vint-i-dos dies al Bethesda Naval Hospital. North acabava de tornar d'Okinawa, era el desembre de 1974, i una nit, el van trobar corrent nu amb una pistola i cridant ordres.

North podia haver acabat, com tants veterans del Vietnam, enfollint o vegetant en la seua granja de Virgínia, entre glops de Bourbon i cervesa, al costat de la seua dona Betsy. Però no va passar això, perquè John Leman va veure en ell el prototipus d'home que necessitava un Consell per la Seguretat Nacional que començava a insinuar-se com una màquina perma-

Dalt, North amb Brendan Sullivan, el seu advocat, en una de les sessions de la causa.

nent de fer guerra, ni que fos encoberta. Leman el va recomanar a Richard Allen, i aquest el va fitxar.

Des d'aquell moment, la tercera planta de l'Executive Office Building, un edifici neoclàssic d'estil francès situat en l'ala oest de la Casa Blanca, va veure com era capaç de treballar North.

Ràpidament, es va guanyar la confiança dels seus caps, que van començar a usar-lo per a les operacions difícils. I, així, va acompanyar el polèmic Alexander Haig a Buenos Aires, durant la guerra de les Falkland, i va ser l'encarregat de traspasar informació del servei secret nord-americà al britànic. Va participar en la fallida operació de rescat dels ostatges nord-americans a l'ambaixada de Teheran, va planificar la invasió de Grenada, va viatjar constantment per Amèrica Central (guarda en el seu despatx una caixa de sabates plena de fotos de *contras*), va treballar en l'atac a Líbia, en diverses operacions al Líban, en el segrest dels segrestadors de l'Achille Lauro..., fins que un dia li van encarregar ser l'acompanyant de McFarlane en el viatge a Teheran que dona origen a l'Irangate.

En aquells dies va ser *Mr. Johns*, *Mr. West*, *Mr. Goode Stelhemmer* i *Mr. Blood & Guts* (Sang i Collons, tot un programa). Ara ha dit mil vegades que creia que el president estava al corrent de tot. Aquesta és, precisament, una de les claus —no contestades encara— de l'Irangate.

La resposta, però, no sembla que estiga en la mà de North, i potser caldrà esperar la declaració de Poindexter. Clar que, mentrestant, Olivert North i el seu enigmàtic somriure han entrat a la història. □